

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 5Csp/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 352020210
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2021:352020210.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Zuzanou Pavlíkovou v právnej veci žalobcu: R. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, zast. Y. V., W.. XX.XX.XXXX, F. J. XX, proti žalovanému R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 50 094 297 o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a priznanie finančného zadosťučinenia, takto

rozhodol:

- I. Návrh žalobcu na prerušenie konania sa zamieťa.
- II. Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.07.2011 obsiahnutá v zmluve č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je neplatná.
- III. V časti o zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 100,- eur sa žaloba zamieťa.
- IV. Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou podanou na súde dňa 20.07.2020 domáhal toho, aby súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou Poštová banka a.s. je neplatná, a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi finančné zadosťučinenie vo výške 100,- €.
2. Žalobu odôvodnil tým, že uvedená dohoda je v rozpore s § 551 Občianskeho zákonníka, právom Európskej únie a ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v rozpore so spotrebiteľským právom.
3. Súčasťou žaloby bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom žalobca požadoval, aby súd nariadil žalovanému zdržať sa použitia vyššie uvedenej dohody o zrážkach zo mzdy a zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy z tejto dohody.
4. Uznesením č.k. 5Csp/37/2020-26 zo dňa 18.08.2020 tunajší súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa voči žalobcovi uplatňovania Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.07.2011 obsiahnutej v zmluve č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Zároveň uložil zamestnávateľovi žalobcu spoločnosti Zempres, s.r.o. povinnosť zdržať sa v prospech žalovaného vykonávania zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 13.07.2011 obsiahnutej v zmluve č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného.
5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobca prejavil slobodnú vôľu uzavrieť dohodu o zrážka zo mzdy a to na zabezpečenie poskytnutého úveru. Pred uzavretím dohody o zrážkach zo

mzdy ako aj samotnej zmluvy o úvere mal žalobca dostatok informácií ako aj času oboznámiť sa s podmienkami úveru, o čerpanie ktorého požiadal. Žalovaný ako právny nástupca veriteľa bol oprávnený požiadať o výkon zrážok zo mzdy len v prípade, ak by sa žalobca ako dlžník dostal do omeškania. Samotný právny inštitút dohody o zrážkach zo mzdy neodporuje právam spotrebiteľov ako štandardný zabezpečovací inštitút je v spotrebiteľských vzťahoch dovolený. Preto nie je možné apriori tvrdiť, že ide o dohodu neplatnú či dokonca o neprijateľné zmluvné dojednanie. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá platne a primerane. Obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti. Žalobca neuviedol, v čom a či vôbec považuje dlžnú sumu za spornú, nepredložila potvrdenie, že by si žalovaný uplatnil zrážky zo mzdy napriek tomu, že žalobca dlh riadne plnil. Nijako nepreukázal, že by voči žalovanému nemal žiaden dlh. Tvrdenia o spornosti dlhu sú podľa žalovaného nepostačujúce. Zrážkami zo mzdy sa nezasiahne do ekonomickej sféry žalobcu. Zrážky sa majú vykonávať len vo výške dohodnutej mesačnej splátky. Dohoda preto nie je neprimeranou, keďže iba zabezpečuje plnenie zmluvy o úvere za podmienok s ktorými žalobca súhlasil pri podpise dohody o zrážkach zo mzdy.

6. Žalobca v replike doplnil svoju argumentáciu o tvrdenie, že podľa § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa je zabezpečovanie pohľadávok zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy je neprípustné. Poukázal na spotrebiteľský charakter dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá má formulárový charakter a nebola individuálne dojednaná. Žalobca odkázal na značné množstvo rozhodnutí okresných, krajských súdov aj Najvyššieho súdu SR, v ktorých súdy rozhodli v obdobných sporoch v neprospech právneho predchodcu žalovaného - Poštovej banky a.s.

7. Žalovaný v duplike poukázal na skutočnosť, že v časti požadovaného primeraného zadostučinenia nie je nárok žalobcu opodstatnený. Žalobca samotný nárok ani výšku požadovaného finančného zadostučinenia nijakým relevantným spôsobom neodôvodnil a nepreukázal. Uvádza len, že veriteľ spôsobil žalobcovi nepokoj a psychickú ujmu. Priznanie akéhokoľvek plnenia titulom primeraného finančného zadostučinenia bez toho, aby boli zo strany žalobcu preukázané závažné okolnosti nemajetkovej povahy by neprimerane zvýhodňovalo spotrebiteľa, ktorý si sám neplnil povinnosti vyplývajúce z predmetnej zmluvy a predstavovalo by zneužitie procesnoprávných inštitútov v rozpore s dobrými mravmi, ktoré nepožíva právnu ochranu. Poukázal na súdne rozhodnutia podporujúce jeho právnu argumentáciu.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením zmluvy o úvere, obchodných podmienok právneho predchodcu žalovaného platných v čase uzavretia zmluvy, prehľadu žalovaným prijatých úhrad, sumáru zamestnávateľom vykonaných zrážok, oznámenia postupcu o postúpení pohľadávky, žiadosti o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy, oznámenia o zmene veriteľa. Takto zistil nasledovný skutkový stav:

9. Z písomnej zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že právny predchodca žalovaného Poštová banka a.s., ako veriteľ a žalobca ako spotrebiteľ a dlžník uzavreli podľa zákona č. 129/2010 Z.z. v platnom znení zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Právny predchodca žalobcu vystupoval pri uzatvorení zmluvy v rámci svojej podnikateľskej činnosti, kým žalovaný vystupoval ako fyzická osoba uspokojujúca svoje potreby, teda ako spotrebiteľ. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 12.000,- eur. Žalobca sa zaviazal splatiť veriteľovi úver v pravidelných rovnomerných 120 mesačných splátkach v sume po 159,- eur. Splätnosť prvej splátky nastala 20.08.2011, splätnosť poslednej 20.07.2021. Súčasťou zmluvy v bode 4.7 je uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy nasledovného znenia: „Podpisom tejto zmluvy o úvere dlžník, spoludlžník, vlastník nehnuteľnosti a to každý z nich osobitne uzatvárajú s bankou dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy o úvere v súlade s bodom 5.4. obchodných podmienok“. Bod 5.4 Obchodných podmienok platných ku dňu uzavretia zmluvy upravuje podmienky za ktorých je banka oprávnená odprieť poskytnúť úver alebo zastaviť čerpanie úveru a obsahovo s dohodou o zrážkach zmluvy nesúvisí. Podľa bodu 7.5 Obchodných podmienok dlžník a zároveň každý zo spoludlžníkov a banka podpisom zmluvy o úvere zároveň uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, pričom dlžník ako aj každý spoludlžník udeľuje výslovný súhlas banke na predloženie tejto dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy dlžníka s cieľom zabezpečiť peňažné záväzky dlžníka vyplývajúce zo zmluvy o úvere. Táto dohoda a tento súhlas sa vzťahuje aj na budúceho platiteľa mzdy dlžníka ako aj na iné príjmy dlžníka.

10. Na základe dohody o zrážkach zo mzdy požiadal právny predchodca žalovaného listom zo dňa 08.11.2012 zamestnávateľa žalobcu, spoločnosť Zempres s.r.o. o vykonávanie zrážok zo mzdy. Dňa

09.10.2017 právny predchodca žalovaného oznámil žalobcovi postúpenie predmetnej pohľadávky na žalovaného. Dňa 18.10.2017 žalovaný oznámil zamestnávateľovi žalobcu postúpenie pohľadávky a vyzval ho, aby zo mzdy žalobcu realizoval pravidelné splátky vo výške 162,- eur na jeho účet. Podľa potvrdenia zamestnávateľa žalobcu bola doposiaľ žalobcovi zrazená za obdobie 2012 - 2020 celková suma 7.888,19 eur. Podľa oznámenia žalovaného zo dňa 30.01.2020 k tomuto dátumu eviduje voči žalobcovi pohľadávku vo výške 16.501,99 eur, pozostávajúcu z istiny vo výške 9.761,11 eur, vyčísleného splatného zmluvného úroku a úroku z omeškania vo výške 6.740,88 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 9,9% ročne od 29.01.2020 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5,25% ročne od 29.01.2020 do zaplatenia.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

15. Podľa § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

16. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí robiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

17. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

18. Podľa § 162 ods. 1 CSP, súd konanie preruší, ak

a) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť,

b) pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") návrh na začatie konania,

c) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

19. Podľa § 162 ods. 2 CSP, súd konanie preruší aj bez návrhu; v takom prípade pred vydaním uznesenia o prerušení konania upovedomí strany a dá im možnosť vyjadriť sa k dôvodom prerušenia konania.

20. Podľa § 162 ods. 3 CSP, o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

21. Žalobca v žalobnom návrhu uviedol, že jeho súčasťou je aj návrh na prerušenie konania podľa čl. 125 ods. Ústavy SR a predloženie veci Ústavnému súdu SR alebo Súdnemu dvoru EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii, a to z dôvodu, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy považuje žalobca za rozporný s právom Európskej únie a medzinárodnou zmluvou, a preto je v predmetnej veci neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

22. Súd sa nestotožnil s právnym názorom žalobcu, že by si predmetný spor vyžadoval podanie návrhu konajúcim súdom adresované Ústavnému súdu SR na konanie o súlade ust. § 551 Občianskeho zákonníka s ústavou, ani že by spor si vyžadoval podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Nakoľko súd nepodal ani návrh na konanie o súlade právnych predpisov ústavnému súdu, ani návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom EÚ, pretože to nebolo pre rozhodnutie v spore potrebné, neboli ani splnené zákonné podmienky na konania. Súd preto návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol samostatným výrokom tohto rozsudku.

23. Predpokladom na podanie určovacej žaloby je preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku. Naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Tento záujem býva spravidla daný v prípade, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak by právne postavenie žalobcu bez takéhoto určenia bolo neisté. Súd je toho názoru, že naliehavý právny záujem žalobcu bol preukázaný, nakoľko plnenie žalobcu na základe dohody o zrážkach zo mzdy môže predstavovať neoprávnený zásah do jeho majetkovej sféry bez právneho dôvodu.

24. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu je v časti podaná dôvodne. Súd z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu zistil, že medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného došlo dňa 13.07.2011 k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Právny predchodca žalovaného na základe zmluvy poskytol žalobcovi úver vo výške 12.000,- eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť aj so zmluvne dohodnutými úrokmi v 120 mesačných splátkach po 159,- eur. Priamo do textu tejto zmluvy bola ako jedno so zmluvných ustanovení (bod 4.7) inkorporovaná dohoda o zrážkach zo mzdy.

25. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací prostriedok pohľadávky, musí okrem iného napĺňať všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa Občianskeho zákonníka. Musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Tieto náležitosti však v spornej dohode o zrážkach zo mzdy absentujú. Keď táto je dohodnutá v zmluve o úvere iba stroho. Z jej obsahu: „Podpisom tejto zmluvy dlžník uzatvára s bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je zabezpečením pohľadávky Banky vzniknutej zo ZoÚ“ nevyplýva dostatočne určité vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky, čo má za následok jej absolútnu neplatnosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Už v čase uzatvorenia dohody musela byť zabezpečovaná pohľadávka vymedzená určito, úplne a presne konkretizovaná. V dohode zároveň nie je vymedzená výška zrážok zo mzdy. Pre tieto skutočnosti nemôže sporná dohoda o zrážkach zo mzdy obstať ako platná. Preto súd v tejto časti žalobe vyhovel a vyslovil neplatnosť posudzovanej dohody o zrážkach zo mzdy.

26. Následne súd posudzoval nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia uplatnený žalobcom na podklade § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo iným osobitným predpisom má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť mu ujmu. Uvedené zákonné ustanovenie neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Pre priznanie zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa však nepostačuje zistenie porušenia práva, ale je nevyhnutné, aby tu bola aj existencia nemajetkovej ujmy, ktorá v príčinnej súvislosti s porušením práva vznikla. Pre úspešné uplatnenie takejto nemajetkovej ujmy v súdnom konaní je potom nevyhnutné, aby bola jej existencia spotrebiteľom nie len tvrdená ale aby bola takáto ujma aj preukázaná ako skutočná. Výklad uvedeného ustanovenia priznávajúceho zadosťučinenie by mal zohľadňovať povahu priznaného nároku ako satisfakčného, čo vyvoláva potrebu existencie ujmy, za ktorú sa satisfakcia poskytuje. V tomto prípade žalobca uviedol, že žalovaný mu spôsobil nepokoj a psychickú ujmu a tiež, ho mal oklamať, keď si mal svojvoľne určiť výšku dlhu. Pokiaľ by sa nezačal brániť bol by preplatil predmetný úver viac ako podľa zmluvy mal. Žalobca však uvedené tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal, preto súd žalobu v časti o zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 100,- € zamietol.

27. O náhrade trov konania sporových strán súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Žalobca sa žalobou domáhal celkom dvoch nárokov (neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy,

zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 100,- €). Pokiaľ ide o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, v tejto časti mal úspech žalobca (50 %). V časti o zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 100,- € mal úspech žalovaný (50 %). Keďže sporové strany mali rovnaký úspech, súd žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať písomné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.